

Sygn. akt XVII *AmA* 95/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Hanna Kulesza**

Protokolant: sekretarz sądowa Irmina Bartochowska

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2014 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **(...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w P.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w P. od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 grudnia 2012 roku, nr RWA – (...)

1. oddala odwołanie;
2. zasądza od powoda (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w P. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Hanna Kulesza

Sygn. akt XVII *AmA* 95/13

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej „Prezes, pozwany”) Decyzją nr (...) z dnia 31 grudnia 2012r. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu postępowania ws. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w P., w punkcie pierwszym uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów działanie ww. przedsiębiorcy polegające na stosowaniu we wzorcach umowy postanowień wzorców umów które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁽⁴⁵⁾ Kodeksu postępowania cywilnego, poprzez zawarcie postanowień o treści:

1. Informacje o zmianie stawek prowizji i opłat Bank podaje do wiadomości Posiadacza rachunku w jednostce organizacyjnej Banku oraz udostępnia na stronie internetowej Banku (punkt 22 Umowy Nr... otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego (...)) ;
2. Bank ma prawo wprowadzić zmiany do niniejszej umowy w szczególności w przypadku dostosowania: (...) (punkt 23 Umowy Nr... otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego (...))

3. – Bank może wypowiedzieć niniejszą umowę z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia i tylko z ważnych powodów, w szczególności : (...) (punkt 44 Umowy Nr ...otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego ...),

- Bank może wypowiedzieć umowę rachunku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia i tylko z ważnych powodów, a w szczególności: (...) (§ 35 ust. 2 Ogólnych warunków otwierania i wprowadzenia rachunków bankowych dla osób fizycznych w (...) Banku (...) S.A.).

i stwierdził zaniechania jej stosowania z dniem 13 lutego 2012r.

w jej punkcie drugim na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko SG – Bank z siedzibą w P. nałożył, karę pieniężną w wysokości **389 606 (słownie: trzysta osiemdziesiąt dziewięć tysięcy sześćset sześć) złotych** płatną do budżetu państw z tytułu naruszenia zakazu, o którym jest mowa w art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie pierwszym sentencji decyzji

(decyzja, k. 3-10 akt sądowych).

Odwołanie od powyższej decyzji, w dniu 18 stycznia 2013 r., wniósł (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w P. (dalej: „(...) , powód”) , zaskarżając decyzję w części, tj. co do punktu drugiego decyzji , nakładającego na (...) Bank S.A. karę pieniężną .

Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie prawa materialnego tj.:

1. naruszenie przepisu art. 106 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez jego niezastosowanie w niniejszej sprawie, sprowadzające się do nieuwzględnienia w wymierzaniu wysokości kary pieniężnej (punkt II decyzji) przychodów osiągniętych przez obu połączonych przedsiębiorców tj. (...) Bank S.A. (...) Bank S.A. w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary;

2. naruszenie przepisu art. 106 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez nałożenie kary pieniężnej, w sytuacji istnienia podstaw do odstąpienia od jej wymierzenia, w szczególności stwierdzonego przez Prezesa UOKiK zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, względnie orzeczenia kary nieproporcjonalnej do stwierdzonych i nie uwzględniającej w dostatecznym stopniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy, skutkujących powinnością obniżenia kary.

W oparciu o powyższe zarzuty (...) Bank wniósł o uchylenie decyzji w zaskarżonej części ewentualnie o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej i ewentualnie o jej wymierzenie w minimalnej wysokości, w tym o zasądzenie kosztów postępowania sądowego w tym kosztów zastępstwa procesowego od Prezesa UOKiK na jego rzecz.

(odwołanie wraz z załącznikami, k. 11-35, akt sądowych).

Odpowiadając na odwołanie w dniu 8 lipca 2013 r. Prezes UOKiK wniósł o oddalenie odwołania w zaskarżonej części w całości w tym o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych prawem.

(odpowiedź na odwołanie k.64-69 akt sądowych)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Bank jest przedsiębiorcą, wpisanym do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS (...), prowadzącym działalność gospodarczą m.in. w zakresie przyjmowania wkładów pieniężnych płatnych na każde żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenia rachunków tych wkładów, i w zakresie prowadzenia innych

rachunków bankowych, jako następcą prawny (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. przejętego przez (...) Bank (...) S.A z siedzibą w P. z dniem 15 września 2011r.

(dowód: odpis aktualny z Rejestru Przedsiębiorców KRS, k. 24- 33 akt sądowych , pismo przedsiębiorcy z 17 stycznia 2012r. k. 26-27 akta administracyjnych, odpis aktualny z Rejestru Przedsiębiorców KRS k. 28-32 akt administracyjnych.).

W okresie od dnia 31 maja 2010r. do dnia 12 lutego 2012 r. (...) Bank stosował wzorce umowne zatytułowane: „ Umowa Nr.... Otwarcia i prowadzenia rachunku (...)oraz „ Ogólne warunki otwierania i prowadzenia rachunków bankowych dla osób fizycznych w (...) Banku (...) S.A.”, które to wzorce zawierały postanowienia w obrocie z konsumentami o treści:

- Informacje o zmianie stawek prowizji i opłat Bank podaje do wiadomości Posiadacza rachunku w jednostce organizacyjnej Banku oraz udostępnia na stronie internetowej Banku (punkt 22 Umowy Nr... otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego (...)) ;

- Bank ma prawo wprowadzić zmiany do niniejszej umowy w szczególności w przypadku dostosowania: (...) (punkt 23 Umowy Nr... otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego (...))

- .Bank może wypowiedzieć niniejszą umowę z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia i tylko z ważnych powodów, w szczególności : (...) (punkt 44 Umowy Nr ...otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego ...),

- Bank może wypowiedzieć umowę rachunku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia i tylko z ważnych powodów, a w szczególności: (...) (§ 35 ust. 2 Ogólnych warunków otwierania i wprowadzenia rachunków bankowych dla osób fizycznych w (...) Banku (...) S.A.).

(dowód: wzorce umowy k. 7-9 akt administracyjnych i k. 10-17 akt administracyjnych)

W rejestrze niedozwolonych klauzul umownych prowadzonych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów figurują postanowienia o treści:

Poz. 32 „ (...) -bp podaje do wiadomości obowiązujące stawki prowizji i opłat przez wywieszenie w Oddziałach (...) -bp Taryfy oraz udostępnia Taryfę na życzenie posiadacza rachunku”;

Poz. 93 „ Bank zastrzega sobie prawo zmiany niniejszego regulaminu”

Poz. 1928 „ Bank może wypowiedzieć Umowę tylko z ważnych powodów, a w szczególności...”;

Poz. 2152 „Bank może wypowiedzieć Umowę tylko z ważnych powodów, a w szczególności (...)”

Poz. 2268 „Bank może wypowiedzieć Umowę tylko z ważnych powodów, a w szczególności (...);

Poz. 2554 „Bank może wypowiedzieć umowę z ważnych przyczyn, w szczególności (...)”

(okoliczność bezsporna)

(...) Bank na podstawie uchwał Zarządu (...) Bank Nr (...)i Nr (...) z dnia 13 lutego 2012 r. dokonał zmian kwestionowanych postanowień wzorca umownego zatytułowanego „ Umowa Nr ... otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego (...) oraz „ Ogólne warunki otwierania i prowadzenia rachunków bankowych dla osób fizycznych w (...) Banku (...) S.A.”.

(dowód: pismo przedsiębiorcy z 21 lutego 2012r. k. 36-38 akt administracyjnych, załącznik do uchwały Nr (...) k. 94-120 akt administracyjnych)

(...) Bank na podstawie rachunku zysków i strat za 2011r. wskazał, że osiągnął przychód w kwocie (...) (słownie: (...)) złotych.

(dowód: pismo przedsiębiorcy z 15 czerwca 2012r k. 44-45, sprawozdanie finansowe k. 149 akt administracyjnych).

Zawiadomieniem z dnia 14 grudnia 2012r. Prezes UOKiK na podstawie art. 10 § 1 k.p.a. poinformował (...) Bank o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie i prawie do zapoznania się z zebrany materiałem w toku postępowania administracyjnego i prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów w terminie 7 dnia od dnia doręczenia zawiadomienia. Z prawa tego (...) Bank nie skorzystał.

dowód: zawiadomienie k. 158-160 akt admin.)

Powyżej opisany stan faktyczny jako nie sporny został ustalony przez Sąd w oparciu o ww. dowody, których wiarygodność i moc dowodowa nie budziły zastrzeżeń.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona powodowa nie kwestionuje ustaleń i ocen pozwanego w zakresie uznania za praktykę naruszającą zbiorowe interesy o której mowa w art. 24 ust.2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm) - dalej ustawy okik- jego działanie polegające na stosowaniu we swoich wzorcach umownych postanowień o treści .:

- Informacje o zmianie stawek prowizji i opłat Bank podaje do wiadomości Posiadacza rachunku w jednostce organizacyjnej Banku oraz udostępnia na stronie internetowej Banku (punkt 22 Umowy Nr... otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego (...)) ;

- Bank ma prawo wprowadzić zmiany do niniejszej umowy w szczególności w przypadku dostosowania: (...) (punkt 23 Umowy Nr... otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego (...))

- Bank może wypowiedzieć niniejszą umowę z zachowaniem 30 – dniowego okresu wypowiedzenia i tylko z ważnych powodów, w szczególności : (...) (punkt 44 Umowy Nr ...otwarcia i prowadzenia rachunku bankowego ...);

- Bank może wypowiedzieć umowę rachunku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia i tylko z ważnych powodów, a w szczególności: (...) (§ 35 ust. 2 Ogólnych warunków otwierania i wprowadzenia rachunków bankowych dla osób fizycznych w (...) Banku (...) S.A. - które są tożsame z postanowieniami wzorców umów stosowanych przez innego przedsiębiorcę uznanych za niedozwolone i wpisane do rejestru postanowień o którym mowa w art. 479⁽⁴⁵⁾ k.p.c.

Sąd w niniejszym postępowaniu zainicjowanym wniesieniem odwołania rozpoznaje spór między stronami powstający po wydaniu decyzji. Przepis art. 479²⁸ § 3 k.p.c. nakłada na stronę odwołującą się od decyzji Prezesa UOKiK przytoczenie zarzutów i związane ich uzasadnienie, które przy wyrokowaniu wyznaczają zakres żądania odwołującego w świetle art. 321 k.p.c. Zatem zakres sporu wyznacza odwołanie wniesione przez przedsiębiorcę będące jednocześnie jego stanowiskiem procesowym natomiast decyzja Prezesa UOKiK oraz jego odpowiedź na odwołanie zawierają stanowisko procesowe Prezesa Urzędu.

Jaką sporną kwestię w podniesionych zarzutach powód wskazał po pierwsze błędne w jego ocenie uwzględnienie przy wymiarze kary pieniężnej przychodów osiągniętych przez obu połączonych przedsiębiorców tj (...) Banku (...) z siedzibą w (...) Banku (...) S.A z siedzibą w P. występującego dalej jako (...) Bank w roku poprzedzającym wydanie decyzji, po wtóre podniósł twierdzenie, że w świetle okoliczności sprawy istnieją podstawy do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej.

Oba zarzuty nie zasługują na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniom powoda Prezes UOKiK nakładając karę pieniężną prawidłowo posłużył się przychodem (...) Banku w roku 2011, uwzględniającym również przychody (...) Banku (...) z siedzibą w W.. Prezes UOKiK nie naruszył art. 106 ust 3 ustawy okik który stanowi, że w przypadku gdy przedsiębiorca powstał w wyniku połączenia lub przekształcenia innych przedsiębiorców, obliczając wysokość jego przychodu uwzględnia się przychód osiągnięty przez obu przedsiębiorców w roku rozliczeniowym poprzedzającym wydanie decyzji. Powód nie kwestionuje stosowania przez (...) Bank praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w związku z czym zarzut ten nie może zostać uznany za zasadny w zakresie, że naruszającym był tylko poprzednik (...)Banku. Ta konstatacja prowadzi do wniosku, że Prezes UOKiK prawidłowo uwzględnił przychód jako podstawę wymiaru kary pieniężnej obu przedsiębiorców w oparciu o przedstawiony przez powoda przychód osiągnięty przez (...) Bank za 2011r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie sposobu obliczania obrotu przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji (k. 149 akt administracyjnych).

Zdaniem Sądu nie zachodzą również okoliczności przemawiające za uchyleniem (odstąpieniem od) kary cz też obniżeniem wysokości kary, nałożonej na powoda.

Stosownie do art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy okik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę w drodze decyzji karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10 % przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary , jeżeli przedsiębiorca ten chociażby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy okik.

W myśl art. 111 ustawy okik przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Sąd uznaje za prawidłową przyjętą w zaskarżonej decyzji metodologię wyliczenia kary pieniężnej dla stwierdzonego naruszenia. Sąd podziela również argumentację pozwanego odnośnie wystąpienia okoliczności przemawiających na korzyść jak i również na niekorzyść powoda. Do przesłanek przemawiających za nałożeniem kary należy wymienić naruszenie przez powoda bezwzględnego zakazu wyrażonego w art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust.1 ustawy okik, a także stopień dolegliwości stosowanej praktyki, które w ocenie Sądu był znaczny (tj. postanowienia miały w zamiarze zmianę taryfy opłat i prowizji bez doręczenia jej konsumentowi, przyznanie prawa do dokonywania zmian umowy przez Bank bez wskazania ważnych przyczyn, przyznanie uprawnienia do dokonania wiążącej interpretacji umowy) również długotrwale jej stosowanie tj. od 31 maja 2010 r. do 12 lutego 2012r.

Należy zauważyć , że zaniechanie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów jeszcze przed wszczęciem postępowania administracyjnego oraz fakt aktywnego współdziałania powoda z Prezesem UOKiK zostały prawidłowo uwzględnione jako przesłanki przemawiające na korzyść powoda, natomiast nie mogą one w ocenie Sądu stanowić podstawy do dalszego obniżenia kary czy też jej uchylenia.

Podkreślenia wymaga, że kwota bazowa dla stwierdzonego naruszenia została ustalona na poziomie (...) % przychodu i została poddana dalszemu jej obniżeniu tj. o 50 %, natomiast ostatecznie ustalony wymiar kary kształtuje się na poziomie (...) przychodu osiągniętego w roku 2011r. Powyższe prowadzi do wniosku , że kara pieniężna za stosowane praktyki w przedmiotowej sprawie została wymierzona na minimalnym poziomie zagrożenia ustawowego z uwzględnieniem wszystkich okoliczności mogących mieć wpływ na jej wymiar.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 479^{31a} k.p.c. § 1 k.p.c. oddalił odwołanie, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. stosownie do wyniku sporu

SSO Hanna Kulesza